

ASDER'İN ANKARA TEMASLARI

25 Aralık 2011

Adaleti Savunalar Derneğini (ASDER) temsilen aşağıdaki heyet, 19:24 Aralık 2011 tarihleri arasında Ankara'da Parlamentoerler ve Devlet Ricalı ile temaslarda bulunmuştur. Askeri öğrenciler sınavları olduğu için, Emekliliğe zorlananlar yoğun faaliyetleri nedeniyle, davetimize rağmen heyetimize temsilci verememiş; RE-DER' i temsilen Süleyman Göncü Başkanlığında dört kişilik bir heyet, Meclis temaslarmızda bizimle birlikte olmuş; Uzmanlar Ekrem Karakaş tarafından temsil edilmiş; 12 Mart Mağdurları, telefon görüşmeleri ve mail ortamındaki haberleşmeler ışığında tarafımızdan temsil edilmiş; ADAM-DER bu safhada ASDER'in inisiyatif kullanmasını kabul etmediği için heyete davet edilmemiş, ama heyetimizce 12 Eylül Mağdurlarının durumları sürekli göz önünde bulundurulmuştur.

ZİYARET HEYETİ:

ASDER Onursal Bşk. E. Tuğg. Adnan Tanrıverdi
ASDER Üyesi E. Kur. Alb. Fethi Kıran,
ASDER Huk. Danş. E. Hak Alb. Yusuf Çağlayan
ASDER Ankara Ş. Md. E. Alb. Şahin Akdoğan
ASDER Üyesi E. J. Kur. Alb. Kemal Şahin
ASDER Ankara Ş. Sekr. E. Tnk Alb. M. Yavuz Ay
ASDER Bşk. Yrdc. E. Hv. Bnb. Gürcan Onat
ASDER Bursa Ş. Bşk. E. Öğrt. Alb. Arif Çelenk
ASDER Gnl. Sekr. Tnk Bçvş. Nurettin Yavuz
ASDER Ynt. Krl. Üyesi Ekrem Karakaş

ZİYARET PLANLANAN MAKAMLAR:

Cumhurbaşkanı Sn. Abdullah Gül
TBMM Başkanı Sn. Cemil Çiçek
Başbakan Sn. Recep Tayyip Erdoğan,
Devlet Bakanları, Sn. Bülent Arınç ve Sn. Bekir Bozdağ,
MS, Dışişleri, Adalet, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlarımız, Sn. İsmet Yılmaz, Sn. Ahmet Davutoğlu, Sn. Sadullah Ergin, Sn. Faruk Çelik,
AK Parti Başkan Yrdc. Sn. Salih Kapusuz
MS, Adalet, İnsan Hakları, Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyon Başkanları, Sn. Oğuz Kağan Köksal, Sn. Ahmet İyimaya, Sn. Ayhan Sefer Üstün, Sn. Cevdet Erdöl,
MS. ve Anayasa Kom. Bşk. V'leri; Sn. Şirin Ünal ve Sn. Mustafa Şentop,
TBMM İdare A. Sn. Salim Uslu
Bütçe ve Plan Kom. Üyesi Sn Hüseyin Şahin
M.V. Sn. Şamil Tayyar

ZİYARETİN ÖZETİ:

Ankara Seyahatimiz, TBM Meclisi temaslari açısından başarılı olmuştur

6191 Sayılı Yasanın Kapsamı dışında kalan askerlerin mağduriyetlerinin giderilmesi için hazırlanan yasa taslağı ile ilgili olarak; AK Parti Bşk. V. Salih Kapusuz, TBMM Başkanı, MS Komisyon Bşk., Adalet Kom. Bşk., İnsan Hakları Kom. Bşk., Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Kom. Bşk., MS Kom. Bşk. V., Anayasa Kom. Bşk. V. TBMM İdare Amiri, Bütçe ve Plan Kom. Üyesi ve M.V. Şamil Tayyar Bey ile özellikle yasa tasarısı ile ilgili verimli görüşmeler yapılmıştır. Temaslarmız sırasında kapsam dışında kalan beş ayrı grubun da gerçek mağdur olduklarını, birinin diğerinden ayrılmasının mümkün olmadığını, yapılan işlemlerin yargıya açık olmasının bir mana ifade etmediğini, TSK 'de disiplinin temini için askeri yargı sisteminin yeterli olduğunu, yargı baypas edilerek yapılan işlemlerin hukuken sakat sayılması gerektiğini belirttik. Tasarı Meclise gelirse destekleyeceklerini belirttiler.

Son günde Bakanlık dışında bir mekanda, MSB 'ı Sn İsmet Yılmaz ile yarım saat kadar bir

görüşme imkanımız olmuştur. MSB Bakanı Sn. İsmet Yılmaz Yargıya açık işlemler için, Askeri Yüksek İdare Mahkemesine (AYİM) başvurma hakkı bulunduğunu; başvuranlar için ilgili mahkemenin kararının olduğunu; bu personeli kapsam içine alacak yasanın çıkarılmasının, mahkeme kararını yok saymak anlamına geleceğini belirterek, bu durumu hukuki bulmadığını ifade etmiştir. Kendisine sorulduğunda bu şekilde görüş bildireceğini belirtmiştir. Kendisinden başka sivilin bulunmadığı bir karargaha sahip olan MSB'ımızın Genelkurmay Başkanlığının tez ve zihniyetini paylaşmasının fazla yadırganmaması gerektiği ve Bakanımızın yasa teklifimizin TBMM 'ne gönderilmesi için inisiyatif kullanmasının fazla iyimserlik olacağı kanaatine varılmıştır.

Aslında, askeri yargının konumunun tartışıldığı, Askeri Yüksek Yargının anayasal bir kurum olmaktan çıkarılabilecek bir safhaya girildiği dikkat edilebilip de, idarenin mağdur ettiği insanların haklarının telafisi için öncülük etmenin hukuk devletinin tesis edilmesinde önemli bir aktivite olacağı değerlendirilebilmeliydi. Geçmiş dönemin yanlışları ile hesaplaşmanın zamanı geldiği anlaşılabilmeliydi.

Cumhurbaşkanımız, Başbakanımız, Başbakan Yardımcılarımız ve diğer Bakanlarımızla bütçe çalışması ve Ankara dışında bulunmaları nedeniyle görüşememiştir.

Yasa teklifinin MSB 'lığı tarafından TBMM Başkanlığına gönderilmesi mümkün görülmediğinden meselenin Sn. Başbakanımıza anlatılması ve olurunun alınmasına ihtiyaç vardır.

Bu imkan sağlanıncaya kadar, kendini mağdur görenlerin; haklarında tesis edilen işlemlerin haksız dayanaklarını ve davalarının reddinde haksız buldukları yönleri kamu oyu ile ve bizimle paylaşmaları sorunun çözümüne önemli katkı sağlayacaktır.

TEMASLARDA, YASA TASARISI, İLGİLİLERE AŞAĞIDAKİ ŞEKİLDE TAKDİM EDİLMİŞTİR;

KAPSAM DIŞI KALAN ASKER MAĞDURLAR ve 6191 SAYILI YASA İLE GİDERİLEMİYEN MAĞDURİYETLERİ TELAFİ KANUN TASARISI ÖZET TAKDİMİ

(926 sayılı TSK Personel kanununa Geçici 33. Madenin Eklenmesine dair Kanun Tasarısının
Takdim Metni)
(15 ARALIK 2011)

1. 6191 SAYILI YASAYLA SAĞLANAN HAKLAR

22 Mart 2011 tarihli Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren 6191 Sayılı, Sözleşmeli Erbaş ve Er Kanunu ile 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa eklenen geçici 32. madde , Silahlı Kuvvetlerden, **hukuken sakat idari işlemlerle emekli edilen askeri personelin önemli bir bölümüne, yapılan haksızlıkların önemli bir bölümü giderilmiştir.**

Çıkarılan yasa devrim niteliğindedir.

Silahlı Kuvvetlere ve onun en üst organı tarafından yapılan idari işlemlere rağmen, bu güne kadar hiç bir siyasi iradenin cesaret edemediği, altın bir irade sergilenmiştir.

Bunun değerini mağdurlar, sivil toplum ve kamu oyu takdir etmiştir.

Bu cesur ve adil davranışından dolayı **Sn. Başbakanımıza, Hükümetimize ve Meclisimize gönülden teşekkür ediyoruz.**

Yasadan yararlananlar, emsallerinin hakları ile emeklilik imkanına, emsali emekli olmayanlar emsallerinin özlük hakları ile kamuda görev yapmaya, emekli edildikleri rütbe ve derecede

emekli kimlik belgesine, sosyal haklara ve silah taşıma yetkisine sahip olmuşlardır. En önemlisi de çıkarılan yasa ile yapılan idari işlemlerin haksız olduğu kabul edilmiş ve kapsama girenler itibarlarını kazanmışlardır.

2. YASANIN KAPSAMI DIŞINDA KALANLAR

Ama meseleye her şey olmuş bitmiş ve mağduriyetler son bulmuş gözüyle bakamayız. Ayrıca bu yasaı bir lütuf olarak görmek de yeni yanlışlara yol açabilir. Yasa ile sağlanan haklar, gasp edilen hakların ve verilen maddi ve manevi zararın telafisi için yeterli değildir.

MSB'lığı Web Sitesinde yapılan duyuruya göre, 4606 başvurunun 1518'i kabul edilmiştir.

Kendini mağdur olarak görenlerin %32,9 yasadan yararlanmıştır.

Müracaatı reddedilen 3088 kişidir. Bunlardan;

847'si (%18,4) 1971 tarihinden önce yapılan işlemlerle emekli edildiği için,

1991'i (%42,2) yargıya açık işlemlerle emekli edildiği için, (1991 kişinin içinde, 12 Mart 1971, 12 Eylül 1980 ve 28 Şubat 1997 darbe dönemlerinin kadrine uğrayan, kararname mağduru subay, astsubay, askeri öğrenci ve uzman personel ile emekliliğe zorlananlar bulunmaktadır.)

250'si (%5,5) YAŞ Kararlarıyla ayrıldığı halde reddedilmiştir.

Sonuçta, kendisini mağdur hissedenlerin %67.1' i bu yasadan yararlanamamıştır.

Bu durum, ADALET arayanları da, ADALETİ savunanları da, ADALET için yola çıkanları da rahatsız etmektedir.

Daha iyi anlayabilmek için kapsam dışı kalanları statülerine göre tasnif etmekte fayda bulunmaktadır.

- a) **Birinci Grup Mağdurlar; Kararname mağdurlarıdır.** Askeri Ceza Kanununun 30. maddesinde belirtilen cürümlerden dolayı kesinleşmiş yargı kararı olmadığı halde, idari işlemlerle (subaylar üçlü kararname ile, astsubaylar bakan onayıyla), **29 Temmuz 1983 tarihi ile 6191 sayılı Yasanın çıktığı 22 Mart 2011 tarihleri arasında re'sen emekli edilmişlerdir.** İşlemin dayanağı, 926 Sayılı TSK Personel Kanununun 50 ve 94. maddeleri ve bu kanuna göre hazırlanan Sb/Astsb. Sicil Yönetmeliklerinin 91/60. maddeleridir. Tesis edilen işlem hakkında idari yargıya başvurma hakkı olduğu için, yargıya açık işlem olarak nitelenmektedir. **6191 Sayılı Yasa, aynı dönemdeki yargıya kapalı işlemleri kapsamakta, yargıya açık olanları kapsam dışında bırakmaktadır.**

Sicil Yönetmeliklerinin ilgili maddelerinde, “disiplinsizlik ve ahlakî durum sebebiyle ayırma esasları” altı madde olarak düzenlenmiştir. (EK-B) [(1) Disiplin Bozucu hareketlerde bulunanlar. (2) Hizmetin gerektirdiği davranışları gösteremeyenler. (3) Aşırı derecede menfaatine, içkiye, kumara, düşkün olanlar. (4) Aşırı derecede borçlananlar. (5) Ahlak dışı hareketlerde bulunanlar. (6) Tutum ve davranışları ile yasa dışı siyasi, yıkıcı, bölücü, irticai ve ideolojik görüşleri benimsediği anlaşılanlar.]

Bu grup personel bu maddelerden birisi gerekçe gösterilerek re'sen emekli edilmiştir. Kararname mağduru olduğunu belirterek ASDER 'e müracaat eden Subay/Astsubay sayısı 133 tür.

Disiplinsizlik ve ahlaki durum olarak gösterilen altı fiilin de Askeri ceza ve Disiplin Muhakemeleri Kanunlarında karşılığı vardır.(EK-C) (As.Cz.K. Md. 148, 150, 151, 153; Dis. Mah. K. Md. 58, 59, 60, 61)

Belirtilen fiilleri işleyenler, yargıya teslim edilselerdi, suçlu olup olmadıkları, Re'sen emekli edilip edilmeyecekleri yargılama sonunda anlaşılabilecekti. Ama kıt'a komutanlarının sicil amiri olduğu yargıçların bulunduğu askeri yargılama sistemi mevcut iken, yargılama imkanı kullanılmadan yapılan idari işlemler hukuken sakat işlemlerdir. Haksız işlemlerdir. Adaletten bahsedebilmek için, sonuçları ile birlikte kaldırılmalıdırlar. Çünkü hakkında bir uyarma ve bir tevbih cezası bulunan bir kişi disiplinsiz olarak kabul edilmiş, idari mahkeme de bu iki belgeyi yeterli görerek, kişinin

davasını reddetmiştir. (AYİM 1.D.26.12.2011;E.1995=1265, K.1995/1196)

Amirlere verilen yetki, tasfiye için değil disiplinin temini için kullanılmalıdır. İyi niyetli bir amir, aynı suçtan dolayı astını önce uyarır (nasihat eder), sonra kabahatini tekrar ederse sırasıyla tevbih, şiddetli tevbih, göz hapsi ve oda hapsi verir. Durumunu düzeltmez ise disiplin mahkemesine sevk eder. Yine islah olmaz ise askeri mahkemeye gönderir. Askeri mahkemenin kararı gerektiriyorsa, o zaman Silahlı Kuvvetlerden çıkarma işlemi yapılır. Bu yapılmamış ise, re'sen emeklilik işleminde kasıt vardır, kötü niyet vardır, haksızlık vardır ve işlem hukuken sakattır.

ASDER 'e Kararname mağduru olarak müracaat eden 133 kişiden sadece ikisi “Aşırı derecede menfaatine, içkiye, kumara düşkün olma” gerekçesi ile; on kişisi de “Silahlı kuvvetlerin itibarını sarsacak şekilde ahlak dışı hareketlerde bulunma” gerekçesi ile re'sen emekli edilmiştir.

Bu grubun kapsam dışında bırakılmasının sebeplerinden önemlisi, bu iki ahlaki durum kapsamına sokulanların da, verilecek haklardan, yararlanacakları endişesidir. Suçlamalar tam doğru olsa bile, **suçluluğu varsayılan 12 kişi yüzünden 121 kişi mağdur edilebilir mi?** Sonra suçları sabit idiyse, yargıya havale edilselerdi ya!

Bu grubun **kapsam dışında bırakılmasının esas sebebi ise, yapılan idari işlemlerin yargıya açık olmasıdır.** Ama tarafsız davranamayan idari yargı, zorlama belgeleri delil sayarak, bu mağdurların haklarını teslim etmemiştir. Ayrıca, Silahlı Kuvvetler mensuplarına verilen disiplin cezaları Anayasanın 129. maddesi ile yargı dışı bırakılmış; 1602 sayılı kanunun 21. maddesi, AYİM'i idari işlemlerim hukuka uygunluğu ile sınırlamış ve yerindelik denetimi yapmasını engellemiştir. Bu nedenle de, işlemin mevzuta uygunluğu denetlenmiştir. Sonra tesis edilen işlemlerin yargı yolunun açık olup olmadığı tebliğ yazılarında bulunmadığından bir kısım mağdurlar YAŞ Kararı ile re'sen emekli edildiğini zannedip idari yargıya baş vurmamıştır.

Bu mağdurları YAŞ mağdurlarından ayrı düşünmemek gerekmektedir. Bunlar da **YAŞ mağdurları gibi 6191 Sayılı Yasanın kapsamına dahil edilmelidirler.**

12 Eylül 1980: 29 Temmuz 1983 tarihleri arasında; idari işlemleri yargı dışı bırakan mevzuat hükümleri yürürlükte olduğu için, bu dönemde hakkında Silahlı Kuvvetlerden çıkarmayı gerektiren bir suçtan dolayı yargı kararı olmayanların, 6191 sayılı yasadan yararlandığı zannedilmektedir. Hazırlanan taslak, zaman olarak bu dönemi de kapsamakta olup, bu dönemde yargı kararı olmadan, idari işlemlerle re'sen emekli edilenler de kapsam içinde olmalıdır.

12 Mart 1971: 12 Eylül 1980 tarihleri arasında ve özellikle 12 Mart müdahalesi; sırasında mağdur edilenlerin tamamına yakını da bu gruba yani **Kararname Mağdurları grubuna** girmektedirler. **600 civarında Sb./Astsb. sol ideolojiyi benimsedikleri için, şüpheli ve sakıncalı kategorisine sokulmuşlar, 12 Mart Muhtırası ile birlikte görevlerinin başından toplanarak Sıkıyönetim ceza evlerine hapsedilmişler, işkencelerle sorgulanmışlar, aylarca kötü şartlar altında ceza evlerinde tutulmuşlar, yüklenen fiillerden dolayı her hangi bir ceza almamışlar, ancak düşüncelerinden, şüpheli ve sakıncalı listelerinde bulunduklarından dolayı Silahlı Kuvvetlerden re'sen emekli edilmişlerdir.**

Bu mağdurlar da haklarında tesis edilen idari işlemler hakkında idari yargıya başvurma hakkı olduğu için 6191 sayılı yasanın kapsamı dışında kalmışlardır. **Darbe ve müdahale dönemlerinin askeri ve özellikle idari yargısının tarafsızlığı bir tarafa, hem askerî idari yargı bağlantısının değişim aşamasında olması, hem de mağdurların askeri ceza evlerinde can derdine düştükleri bir dönemde, idari yargıya baş vurma imkanlarından ne kadar yararlanabileceği göz önüne getirilince, bu kişilerin işlemlerinin yargıya açık olmasının bir değer ifade etmeyeceği anlaşılabilecektir.**

12 Mart Muhtıra Döneminde, Silahlı Kuvvetlerden çıkarılmayı gerektiren bir suçtan dolayı ceza mahkemelerince mahkum edilmiş olanların dışındaki re'sen emeklilerin de kapsam içine alınmaları hukuk devletinin ve adil yönetimin gereğidir.

- b) **İkinci Grup Mağdurlar; Askeri Öğrencilerdir.** 6191 sayılı yasanın kapsadığı 12 Mart 1971:12 Mart 2011 tarihleri arasında okullarından çıkarılan askeri öğrencilerin hiç biri, yasa kapsamına girememiştir.

12 Eylül 1980 Darbe döneminde 447, 28 Şubat sürecinde 79 olmak üzere yargısız işlemlerle çıkarılan öğrenci sayısı 526 kişidir.

ASDER 'e müracaat eden 79 askeri öğrencinin yarısına yakını (%44,3) “disiplin bozucu hareketlerden”, 1/3 'ü de (%32,9) yasa dışı siyasi, yıkıcı, bölücü, irticai ve ideolojik faaliyetlerde bulunmaktan işlem görmüştür. Sadece üç kişi “Silahlı Kuvvetlerin itibarını sarsacak şekilde ahlak dışı davranışlarda” bulunduğu iddiasıyla askeri öğrencilikten çıkarılmıştır.

Mesleğinin baharında, ideallerinin doğrultusunda bin bir zahmetle girdikleri askeri okullardan inançları nedeniyle atılan öğrenciler de, hayallerine indirilen darbe ile, bu dönemin büyük mağduriyete uğramış kurbanlarındandırlar. Uygulanan işlemlerin yargı denetimine açık olması bu mağduriyete gözümüzü kapatmamıza gerekçe olamaz.

Askeri Ceza Kanunun 32. maddesi askeri öğrencilikten çıkarılma şartlarını düzenlemiştir. Özellikle darbe dönemlerinde, Silahlı Kuvvetlerden çıkarmayı gerektiren bir suçtan dolayı verilmiş yargı kararına dayanmayan idari işlemlerle askeri öğrencilikten çıkarılma işlemleri hukuken sakat ve haksız işlemlerdir. Ayrıca, **mağdurların büyük bir kısmı da inanılmaz baskılarla kendiliğinden ayrılmaya zorlanmışlardır.** Bu işlemler de haksızdır.

Bu nedenle, YAŞ mağdurlarını sayarken bu mağdurlar ayrı düşünülmemelidir. Silahlı Kuvvetlerden çıkarılmayı gerektiren bir suçtan dolayı verilen cezai mahkeme kararına dayandırılmadan yapılan idari işlemlerle okullarından çıkarılan askeri öğrenciler de yasa kapsamına alınmalıdır.

- c) **Üçüncü Grup Mağdurlar; Uzmanlardır.** 6191 Sayılı Yasada isimleri hiç geçmediği için uzman jandarma ve uzman erbaşlar da yasanın kapsamı dışında kalmışlardır. **Sözleşmesinin fesih edilmesini gerektirecek bir suçtan dolayı kesinleşmiş cezai yargı kararına dayanmayan idari işlemlerle, süresi dolmadan sözleşmeleri tek taraflı olarak fesih edilen çok sayıda uzman personel bulunmaktadır.**

ASDER 'e müracaat eden 73 uzmanın %49,3 “disiplin bozucu hareketlerde”, %15 'i Silahlı Kuvvetlerin itibarını sarsacak şekilde ahlak dışı davranışlarda bulunmak” tan sözleşmeleri iptal edilmiştir.

Uzman Jandarma Kanununun 15. maddesi ile Uzman Erbaş Kanunun 12. maddesi sözleşmenin feshi için yargı kararlarına atıf yaparken, bu maddelerde yazılı suçlardan dolayı kesinleşmiş mahkeme kararı olmadan, disiplinsizlik isnat edilerek yapılan idari işlemler hukuken sakat işlemlerdir. İdeolojik kadrolaşmanın ve keyfi yöntemlerin yerleşmesinin vasıtası olarak kullanılabilir.

Hukuk Devleti ilkesinin yerleşebilmesi ve yönetimde adalet için uzman jandarmalar ve uzman erbaşlar da kapsam içine alınmalıdır.

- d) **Dördüncü Grup Mağdurlar; Emekliliğe ve istifaya zorlananlardır.** Bir kısım subay ve astsubaylar da; üstün hizmetlerine ve Silahlı Kuvvetlerimize olan gönül bağına rağmen, hatsız baskı ve atılma tehdidi altında, kazanmış oldukları emeklilik haklarını kaybetme endişesiyle, sözde kendi istekleri ile emekliliklerini istemek zorunda kalmışlardır.

Kesin sayıları belli olmamakla beraber ASDER 'e başvuran 29 'u subay, 31 'i astsubay

olmak üzere **60 kişi** bilinmektedir. Bu mağdurların **baskı altında emekli oldukları sıralı sicil dosyalarının incelenmesinden anlaşılması mümkündür. Şahsi dosyalar Kuvvet Komutanlıklarında ve J. Genel Komutanlığında olduğu için kendiliğinden emekli olan veya istifa eden personel ile zorlanan personelin ayrılması zor olmayacaktır.** “Bu gibi personelin sicil dosyalarındaki olağanüstü dönemlerde sicillerinin ani olarak düşürülmesi, işlem öncesi ilişik kesmeye alt yapı oluşturma amacıyla peş peşe disiplin cezaları verilmesi, fişlenmeleri, kanaat hanelerinde siyasi mülahazalı kanaatlere yer verilmesi, şüpheli ve sakıncalı takibine alınmış olmaları, sınıf, rütbe ve kıdemine uygun olmayan, örneğin öğretmenlerin ve akademik kariyeri olan doktorların kıtalara atanması , AYİM tarafından atamaları hukuk dışı bulunarak iptal edilmesine rağmen, yeni atamalarla personelin bezdirilmesi ve benzeri bir çok muamelelere maruz kalmaları sonucu istifa ettikleri veya emeklilik istemek zorunda kaldıkları kolayca anlaşılabilecektir.” **Bu mağdurlar da YAŞ mağdurları safında düşünülmelidir.**

Özlük haklarından doğan sosyal kazanımları ellerinden alınmadığı için, YAŞ mağdurlarının birinci kategorisindeki mağdurlara sadece maddi kayıplar açısından benzemektedirler.

- e) **Beşinci Grup Mağdurlar; 12 Mart 1971 öncesi re'sen emekli edilenlerdir.** 6191 sayılı Yasanın yürürlüğünün başlangıç tarihi **12 Mart 1971** tarihi olarak belirtildiği için, **bu tarihten önce aynı işlemlerle Silahlı Kuvvetlerden çıkarılan Subay, astsubay, askeri öğrenci ve uzmanlar yasanın kapsamı dışında kalmıştır.** MSB 'lğının açıklamalarına göre bu personelin **sayısı 847'dir.** İçlerinde mahkeme kararı ile re'sen emekli edilenler de bulunabilir.

27 Mayıs 1960 darbesinden sonra emekli edilen, 235 General ile 4177 subay ve astsubaya 30 yıl içinde çıkarılan 4 ayrı kanunla hakları iade edilmiştir. Bu kanunların çıkarılmasını, darbeci geleneğin takip eden temsilcisi askeri irade sağlamıştır.

Ama 27 Mayıs 1960 darbesinden sonra, yargı kararı olmadan idari işlemlerle çıkarılan askeri personel, düzenlemelerden yararlanamadıkları için, mağdur sayılmalıdır.

Eğer, bu dönemin mağdurları da kapsama alınır ise; Darbelerin başlangıcı olan 1960 darbesi ile getirilen düzenlemelerle, ideolojik kadrolaşmanın aracı haline getirilen yasal mevzuat tesirsiz hale getirilmiş, hukukun üstünlüğü kuralının Silahlı Kuvvetlerde de yerleşmesi sağlamış, kişi hak ve özgürlükleri hukuk güvencesi altına alınarak adalet sağlanmış olacaktır. Bütün darbe dönemi kapsama alınarak, **darbelerle hesaplaşmanın bir yönü tamamlanmış olacaktır.**

27 Mayıs 1960 : 12 Mart 1971 tarihleri arasında, Askeri Ceza Kanununun 30. maddesinde belirtilen cürümlerden dolayı kesinleşmiş yargı kararına dayanmayan idari işlemlerle tesis edilen re'sen emeklilik işlemlerine maruz kalanlar da yasa kapsamı içine alınmalıdır.

3. KAPSAM DIŞI KALANLAR DA HUKUK DIŞI İŞLEMLERE MARUZ KALMIŞTIR

Bir fiil yasalarda suç olarak tanımlandığı halde, bu suç isnat edilen kişiler yargılanmıyor da idari işlemlerle re'sen emekli ediliyorsa, yapılan idari işlem hukuken sakat işlemidir.

926 Sayılı Kanunun atıf yaptığı Subay ve Astsubay sicil Yönetmeliklerinde, **“disiplinsizlik ve ahlakî durum sebebiyle ayırma esasları”** altı madde olarak düzenlemiştir. **Her maddede tanımlanan fiil Askeri Ceza Kanununda da cürüm olarak sayılmıştır.** Kanunda yazılı suçu işleyen, yargıya teslim edilir ise, suçu mahkemece sabit görülürse cezalandırılmasına hükmeder. Mahkece verilen ceza, Silahlı Kuvvetlerden çıkarmayı da gerektiriyor ise, asker kişilerin de Silahlı Kuvvetlerle ilişkisi kesilir. **Ama yargı bay-pas edilerek, kişiler idari işlemlerle re'sen emekli ediliyorsa veya emekliliğe / istifaya zorlanıyor ise, işlem hukuk dışıdır. Zulümdür. Adaletsizdir. Düzeltilmelidir.**

KAPSAM DIŞI KALANLARIN DAĞILIMI :

1. KARARNAME MAĞDURLARI	:	733
a) 12 MART 1971: 12 EYLÜL 1982	:	600
b) 12 EYLÜL 1982: 12 MART 2011	:	133
2. ASKERİ ÖĞRENCİLER TOPL.	:	526
a) 12 EYLÜL 1980: 29 TEMMUZ 1983	:	447
b) 29 TEMMUZ 1983 : 12 MART 2011	:	79
3. UZMANLAR	:	73
4. EMEKLİLİĞE ZORLANANLAR	:	60
5. 27 MAYIS 1960 : 12 MART 1971	:	847

TOPLAM : **2239**

4. 6191 SAYILI YASANIN EKSİK BIRAKTIĞI HAKLAR

Yasa, YAŞ Mağdurlarına büyük imkanlar sağlamıştır. Yıllarca sıkıntı çekmiş insanların mutluluk ve memnuniyeti tarif edilemez. Ama, suçsuz olarak haksızlığa uğrayan insanların maruz kaldığı zararları tamamen giderememiştir. Bu durum toplumun vicdanını da sızlatmaktadır. Adil idare, yasadan yararlanan 1518 kişiye bu haklarını yargı önünde arama mecburiyetinde bırakmaz. **Eğer suçsuz iseler, ki yasa ile bu hak kendilerine teslim edilmiştir, ayrıca çıkarılan yasa bir lütuf değil haksız bir işlemin geri alınmasıdır. O zaman maddi/manevi ne zararları varsa kendilerine teslim edilmelidir.**

Yasa Gasp edilen aşağıdaki hakları geri verememiştir.

- a) 6191 sayılı Yasa, YAŞ Mağdurlarını “Silahlı Kuvvetlerden ilişkisi kesildiği tarih ile yasanın yürürlüğe girdiği tarihler arasında süreyi Silahlı kuvvetlerde geçirmiş” saymasına rağmen, bu süre içinde emsaline ödenen maaş ve özlük haklarının mağdurlara ödenmesini sağlamamıştır.
- b) YAŞ Mağdurlarının emsaline, maaşlarından yapılan OYAK kesintileri ile sağlanan imkan, mağdurlara da, Silahlı Kuvvetlerde geçirmiş sayıldığı süreler için, sağlanmamıştır.
- c) YAŞ Mağduru astsubayların maaşları emsallerinin maaşlarına intibak ettirilirken, son altı yıllık sicil ortalaması 90 ve üzeri olanlar emsal alınmamıştır.
- d) YAŞ Mağdurlarının re'sen emekli olduktan sonra ve 6191 sayılı yasa çıkıncaya kadar bitirdiği yüksek lisans ve doktoraları mağdurların özlük haklarına yansıtılmamıştır.
- e) Zorunlu hizmet süresini doldurmadan re'sen emekli edilenlerin ödedikleri öğrenim giderleri iade edilmemiştir.
- f) Mağdurlara verilen askeri kimliklerde rütbeleri, emsallerine intibak ettirilmeyip, re'sen emekli edildikleri rütbelerine göre tanzim edilmiştir.
- g) Kamu görevine atananların, yasanın Resmi Gazetede yayınlandığı tarih ile atandıkları göreve başladıkları süre arasında geçen 6:8 aylık maaşlarının ödenmesi hususu muallakta bırakılmıştır.

5. HAZIRLANAN YASA TEKLİFİ İLE GETİRİLENLER

Hazırlanan yeni teklif ile; hem kapsam dışında kalanlardan, “Askeri Ceza Kanununun 30. maddesinde belirtilen cürümlerden dolayı kesinleşmiş yargı kararına dayanmayan idari işlemlerle ilişkisi kesilenler”, yani üçlü kararname veya Bakan onayı ile re'sen emekli edilen veya silahlı kuvvetlerden çıkarılan, Sb., Astb., As. Öğc. Ve Uzman personelin de kapsam içine alınmasını; hem de 6191 Sayılı Yasa ile eksik bırakılan hakların teslim edilmesi sağlanmıştır.

a) 6191 Sayılı Yasadaki noksanlıklar aşağıdaki şekilde giderilebilecektir :

- 1) YAŞ Mağdurlarının Silahlı kuvvetlerde geçirmiş Silahlı Kuvvetlerde geçirmiş sayıldıkları sürelerde emsaline ödenen maaş ve özlük haklarının mağdurlara ödenmesini sağlanacaktır.
- 2) YAŞ Mağdurlarının emsaline, maaşlarından yapılan OYAK kesintileri ile sağlanan imkan, mağdurlara da, Silahlı Kuvvetlerde geçirmiş sayıldığı süreler için, sağlanacaktır.
- 3) YAŞ Mağduru astsubayların maaşları emsallerinin maaşlarına intibak ettirilirken, son

- altı yıllık sicil ortalaması 90 ve üzeri olanlar emsal alınacaktır.
- 4) YAŞ Mağdurlarının re'sen emekli olduktan sonra ve 6191 sayılı yasa çıkıncaya kadar bitirdiği yüksek lisans ve doktoraları mağdurların özlük haklarına yansıtılacaktır.
 - 5) Zorunlu hizmet süresini doldurmadan re'sen emekli edilenlerin ödedikleri öğrenim giderleri iade edilecektir.
 - 6) Mağdurlara verilen askeri kimliklerde rütbeleri, emsallerine intibak ettirilecektir.
 - 7) Kamu görevine atananların, yasanın Resmi Gazetede yayınlandığı tarih ile atandıkları göreve başladıkları süre arasında geçen 6:8 aylık maaşlarının ödenmesi sağlanacaktır..
- b) **Kararname mağdurları;** YAŞ Mağdurlarına 6191 Sayılı yasa ve bu yasa ile verilen tüm haklara sahip hale getirilebilecektir.
- c) **Askeri Öğrenciler ;**
- 1) İsteyenler dengi okullara yerleştirilebicektir.
 - 2) Çıkarıldıkları askeri okullarda geçirdikleri öğrenim sürelerine tekabül eden emeklilik kesenekleri askeri kurumlarınca karşılanabilecektir.
 - 3) Askeri okullarda geçirdikleri süreler askerlikten sayılabilecektir.
 - 4) Öğrenim gideri ödemeyecekler, ödedikleri iade edilebilecektir.
 - 5) Çıkarıldıkları askeri okulları bitirdikleri takdirde ulaşacakları statüde verilecek maaşlar, çıkarıldığı askeri okulda geçirdiği sürenin ay cinsinden miktarı ile çarpımından çıkan miktar tazminat olarak ödenebilecektir.
 - 6) İstekleri halinde öğrenim durumlarına uygun bir kamu görevine yerleştirilecektir.
 - 7) Çıkarıldıktan sonra üniversite bitirerek bir sosyal güvenlik kurulu üyesi loarak emekli olanların maaşları, çıkarıldığı okulu bitiren emsalinin emeklilerine intibak ettirilebilecektir.
 - 8) Emeklilik asgari bekleme süresini doldurmamış olanlar, 6191 Sayılı kanunla tanınan atama ve emeklilik haklarından yararlanabilecek ve atamalar için 5.dereceden 2000 araştırmacı kadrosu açılabilir.
 - 9) İşlemlerde hatası olanlara cezai işlem talebi ve tazminatların kusurlu olanlara rücu edilmesi talep edilebilecektir.
- d) **Uzmanlar;** YAŞ Mağdurlarının tanınan haklardan yararlandırılabilir.
- e) **Emekliliğe ve istifaya zorlananlar;**
- 1) Emsali emekli olanlar, emsallerinin özlük haklarına intibak ettirilebilecektir.
 - 2) Emsali emekli olmayanlardan isteyenler, kamu görevlerine yerleştirilebilecektir.
 - 3) Emsalinin kimlik kartı verilebilecektir.
- f) **27 Mayıs 1960:12 Mart 1971 Tarihleri arasındaki Mağdurlar;** Kararname mağdurlarının, dolayısıyla YAŞ Mağdurlarının haklarına kavuşturulabilir.

6. SONUÇ :

ASDER tarafından hazırlanan teklifin yasalaşması ile;

Büyük bir mağduriyete son verilecektir.

Yargı kararı olmadan keyfi işlemler yapılamayacaktır.

Toplumumuzun kanayan bir yarası kapanacaktır.

İleriye dönük de ne yapmak gerekir diye düşünülürse;

- a) Mahkeme kararları ile Silahlı Kuvvetlerden çıkarılanlara da bir af yasası çıkarılmalıdır.
- b) Yasal Mevzuattaki, idari mahkeme kararlarına dayanmayan idari işlemlerle re'sen emeklilik yetkisi ilgili mevzuattan çıkarılmalıdır.
- c) Disiplinsizliklerin ana sebeplerinde önemli birisi de, mecburi hizmet sürelerinin uzunluğudur. Askerliğin kendilerine uygun bir meslek olmadığına karar veren TSK mensupları, kendilerini silahlı kuvvetlerden çıkarttırma için firar, yabancı kadınla evlenmek ve başka disiplinsizlikleri işlemek mecburiyetinde bırakılmaktadırlar. Mecburi hizmet süreleri tazminata dönüştürülerek isteyene Silahlı Kuvvetlerden istifa etme imkanı tanınmalıdır.

Adnan Tanrıverdi

**Emekli Tuğgeneral
ASDER Onursal Bşk.**